

Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové činnosti Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na období 2006 – 2010

Úvod

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) stanovuje povinnost zpracovávat, každoročně aktualizovat a zveřejňovat "Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti veřejné vysoké školy (dále jen DZ).

Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen LF UP) vychází při tvorbě svého DZ ze stávajícího stavu LF UP, požadavků regionu s přihlédnutím k záměrům (cílům a prioritám) rozvoje Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen UP) i českého vysokého školství v republikovém i mezinárodním kontextu.

LF UP realizuje svoji hlavní činnost (vzdělávání) a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost (dále jen „výzkum“) v oborech Lékařství a Zdravotnictví. Obor lékařství nabízí studium Všeobecného lékařství v českém jazyce a v angličtině (General Medicine), Zubního lékařství a dále v 21 doktorských studijních programech, které jsou rovněž akreditovány i pro výuku v anglickém jazyce. Obor zdravotnictví uskutečňuje studium v programu Ošetřovatelství – bakalářské studijní obory Ošetřovatelství, Všeobecná sestra, Porodní asistentka v prezenční formě studia, obor Ošetřovatelství v kombinované formě studia; v programu Rehabilitace – bakalářský studijní obor Léčebná rehabilitace a fyzioterapie a navazující magisterský studijní obor Klinická kineziologie a kinezioterapie v prezenční formě studia; v programu Specializace ve zdravotnictví – navazující magisterský studijní obor Dlouhodobá ošetřovatelská péče u dospělých v prezenční formě studia; v programu Ekonomika a řízení zdravotnictví – navazující magisterský obor Management zdravotnictví v kombinované formě studia.

1) Východiska DZ LF UP

UP je historicky druhou nejstarší univerzitou v České republice. LF UP navazuje na existenci lékařského vysokého učení z let 1778. Po obnovení univerzity v roce 1946 byla rekonstituována jako jedna z prvních fakult UP spolu s Filozofickou fakultou. V současné době na LF UP studuje více jak 2200 studentů ve 29 akreditovaných studijních programech. Organizovaná výzkumná činnost je realizována ve 2 výzkumných záměrech a celé řadě dalších výzkumných projektů. Hlavní činnost zajišťuje 44 profesorů a 80 docentů z celkového počtu 559 akademických a vědeckých pracovníků. Posláním LF UP je odborná příprava vysokoškolsky kvalifikovaných lékařů, zubních lékařů a zdravotnických pracovníků a výzkum. Vzdělává studenty v souladu s úrovní a vývojem světové vědy, kultury a techniky a v duchu národních i světových humanistických a demokratických tradic, přičemž se v obsahu činností odrážejí objektivní potřeby naší společnosti na všech stupních její organizace. Toto poslání nelze uskutečnit bez účinné spolupráce s ostatními vysokými školami v tuzemsku i zahraničí. Vstup do Evropské unie si již vyžádal zapojení a účast v lékařských a zdravotnických vzdělávacích programech Evropského společenství a dalších akcích ve smyslu harmonizace s Evropským systémem lékařského a zdravotnického vysokého školství.

2) Naplňování cílů LF UP z hlediska poslání vysoké školy

LF UP bude pokračovat v cestě ke standardní evropské lékařské fakultě vědeckého zaměření. Mezinárodní postavení LF UP bude posilováno podporou zahraničních studijních a pracovních pobytů akademických pracovníků a studentů a v této souvislosti i kvalitní jazykovou přípravou.

3) Hlavní cíle a priority LF UP

- získat nové prostorové kapacity a přebudovat stávající prostory pro rozvoj výuky lékařství, zubního lékařství a zdravotnictví (dostavba a oprava TÚ LF UP, získání nových budov),
- podporovat stávající špičkové vědecké kolektivy (soustředěné kolem výzkumných záměrů, výzkumných center atd.) na jednotlivých ústavech/klinikách, včetně jejich personálního a materiálního zabezpečení,
- vytvářet podmínky pro rozvoj perspektivních směrů výzkumu na ostatních pracovištích,
- výrazněji využívat Vědecko-technický park UP jako bezprostřední spojení výzkumu a praxe,
- programově motivovat studenty a mladší pracovníky k zapojení do výzkumu a ke zvyšování kvalifikace,
- aktivně se zapojit do projektů podporujících výzkum a rozvoj lidských zdrojů, zejména spolufinancovaných EU,
- plně využívat systém hodnocení kvality pro rozvoj oborů a motivaci jednotlivců,
- rozšiřovat spolupráci s externími subjekty na národní a mezinárodní úrovni v oblasti akreditovaného a celoživotního vzdělávání,
- podporovat průběžnou inovaci technického vybavení pro zabezpečení výuky i vědecké činnosti,
- připravit podmínky pro užší propojení teoretických oborů pěstovaných na LF UP a PřF UP,
- zabývat se možnostmi zavedení biomedicínsky zaměřeného studijního oboru,
- připravit podmínky pro vznik samostatné fakulty zdravotnických oborů,
- při všech výše uvedených činnostech úzce spolupracovat s Fakultní nemocnicí Olomouc,
- spolupracovat s orgány Olomouckého a Zlínského kraje, Statutárního města Olomouce, AV ČR, privátní sféry a neziskové sféry.

4) Oblast vzdělávací činnosti

Lékařství

Implementace Boloňské deklarace je pro studijní obory Všeobecné lékařství, Stomatologie a Zubní lékařství zcela nevhodná a magisterské studium uvedených oborů bude nadále probíhat bez vloženého bakalářského stupně.

Zdravotnictví

Bude usilovat o praktické naplňování Boloňské deklarace. V nadcházejícím období 2006 – 2010 bude LF UP usilovat o oddělení lékařských a zdravotnických oborů studia a připraví podmínky pro vznik nové samostatné fakulty (Zdravotnické fakulty, Fakulty zdravotnických studií).

Inovace již uskutečňovaných studijních programů

- Inovace stávajících magisterských studijních programů bude spočívat především v další harmonizaci kreditového systému s ECTS (European Credit Transfer System) a vytvářením podmínek pro absolvování části studia na evropských partnerských univerzitách v rámci programu Socrates-Erasmus, bilaterálních a jiných smluv. Snahou vedení LF UP bude větší horizontální i vertikální integrace výuky, tak jak ji nabízí mnoho studijních programů v zemích EU. Při hledání optimálního modelu se bude vedení LF UP pokoušet o vyčlenění většího časového prostoru pro praktickou výuku klinických oborů v součinnosti s AMSE (The Association of Medical Schools in Europe).

- Vytvoření jednotné struktury a stylu pro tvorbu interaktivních výukových programů na LF UP. Výstupem bude modelový, plně funkční webový tutoriál pro studenty všeobecného lékařství, jehož základem bude digitální archiv obrazové dokumentace z oboru biomedicíny. Dalším významným prvkem systému budou případové studie, v medicíně známé pod názvem kazuistiky, které budou reflektovat praktické zkušenosti autorů daného oboru a zároveň požadavky na úroveň znalostí studentů. Nedílnou součástí budou testové otázky s možností zpětné vazby na výkladovou část tutoriálu k prohloubení znalostí studenta. V neposlední řadě usnadní přípravu ke státním zkouškách s ohledem na výběr témat. Tutoriál by měl být dostupný „on line“ z domovské stránky UP.
- Transformace studijních materiálů do interaktivní internetové podoby s možností snadné navigace mezi jednotlivými sekcemi. Uplatnění obrazové dokumentace, která je v medicíně nedílnou součástí studia, komplexní přístup k diagnostice a léčbě logickým propojením teoretických, preklinických a klinických předmětů. Využití aktuálních informačních zdrojů pro podporu rozhodovacího procesu v medicíně v souladu s současnými paradigmaty lékařského vzdělávání založeného na důkazu (Best Evidence Medical Education - BEME). Takto zpracované výukové programy přispějí k samostatnému způsobu pregraduálního i postgraduálního studia se zapojením informačních zdrojů a vytvoří tak pro lékaře celoživotní stereotyp pro kontinuální zvyšování kvality poskytované léčebné péče.
- Zdravotnické obory budou dále rozvíjet e-learningovou výukovou technologii (LMS Unifor), elektronickou verzi evaluace a zahájí práce na tvorbě digitální knihovny.

Tvorba nových bakalářských studijních programů

- Monitorovat vývoj na „trhu práce“ a v případě realizace plánu na vznik nové fakulty s předstihem připravovat nabídku studijních programů. V této oblasti bude důležitá spolupráce se středními školami a VOŠ.

Preferenční obory z hlediska uplatnění absolventů a zajištění ekonomické stability LF UP

- Bude zapotřebí se zaměřit na studijní programy, jejichž absolventi nemají problém s umístěním ve svém oboru. Mezi takové obory patří studium Zubního lékařství a nelékařské zdravotnické obory. Podle očekávání ČLK se v nejbližších letech projeví i akutní nedostatek absolventů Všeobecného lékařství.
- Současný plán vedení Fakultní nemocnice Olomouc (dále jen FNO) na přemístění Kliniky zubního lékařství do areálu FNO a budovy stávající Ortopedické kliniky by neměl být pouze kopírováním současného stavu, ale jeho výsledkem by mělo být vybudování moderního komplexu pro výuku zubního lékařství se stanovenou kapacitou počtu studentů. Myšlenka je podpořena blízkou lokalizací Kliniky ústní, čelistní a obličejové chirurgie. Na vybudování takového centra by měla participovat LF UP a UP.
- Postupně zvyšovat celkový počet zahraničních studentů samoplátců v programu „General Medicine“.

Zkvalitňování systému evaluace výuky na LF UP

- Rozvíjet a zkvalitňovat evaluaci výuky na LF UP.
- Důsledně zavádět do informačních systémů data potřebná pro kvantitativní ukazatele hodnocení.
- Zavést hodnocení výkonu a kvality oborů za účelem jejich dalšího rozvoje.
- Využívat hodnocení jednotlivých pracovníků pro motivační odměňování.
- Z trvalého negativního hodnocení vyvozovat důsledky pro jednotlivce, pracoviště i obory.

Propojení teorie a praxe ve spolupráci s odběratelskou sférou a zaměstnavateli

- LF UP bude vytvářet studijní programy a kurzy podle objednávky z praxe, zejména na základě požadavků spolupracujících institucí.
- Realizace specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a zdravotnických pracovníků nelékařských oborů na akreditovaných ústavech a klinikách LF UP a FNO.

Tvorba a inovace studijních programů celoživotního vzdělávání

- LF bude nadále uskutečňovat celoživotní vzdělávání (dále CŽV) v rámci akreditovaných studijních programů a vzdělávacích kurzů.
- Modernizace, rozšíření a zdokonalení technického zázemí CŽV pro využití moderních informačních technologií s ohledem na zavádění nových metodických a didaktických postupů (problémově orientovaná výuka PBL, výuka založená na důkazu - BEME, e-learning, budování základů tzv. učící se instituce - "learning organization").

5) Oblast výzkumu a vývoje

Lékařství

Výzkum v oblastech dle dlouhodobých výzkumných priorit: 1) onkologie, 2) nemoci srdce a cév, 3) experimentální toxikologie a farmakologie, 4) transplantace, 5) molekulárně biologické, imunologické a epidemiologické metody.

Pokračovat v řešení hlavních směrů vědeckovýzkumného rozvoje zakotvených ve Statutu LF UP:

- Otázky vzniku, vývoje a léčby nádorových onemocnění,
- Otázky vzniku, vývoje a léčby kardiovaskulárních onemocnění,
- Mechanismus účinku fyziologicky a farmakologicky aktivních látek,
- Molekulárně-biologická podstata fyziologických a patologických stavů,
- Studium imunopatologických procesů a alergických stavů,
- Genetická podstata a diagnostika vrozených vývojových vad a dědičných onemocnění,
- Transplantace tkání a orgánů,
- Epidemiologie civilizačních chorob.

Zdravotnictví

Rozvíjet teorii a metodologii ošetrovatelství a dalších zdravotnických oborů. Usilovat o rozvoj a zařazení nových vědních oborů z oblasti zdravotnictví do databáze vědních oborů (RIV) v ČR.

Rozvíjet výzkum v oblasti odborné terminologie, vybraných klinických metod péče, oborového managementu, konceptuálních modelů a teorií.

Posílení vazby mezi vzdělávací a výzkumnou činností

- Využití spolupráce s externími výzkumnými pracovišti, jak AV ČR tak i zahraničními, usilovat o zřízení dalších společných pracovišť UP a AV ČR.
- Směřování diplomových a bakalářských prací na řešení problémů spojených s tématicky odpovídajícím výzkumem prováděným na LF UP a na problémy vyplývající z teorie a praxe daného oboru.

Posílení a zefektivnění doktorského studia

- Akreditovat nové doktorské studijní programy.
- Usilovat o to, aby studenti část studia pracovali na zahraničních výzkumných pracovištích, minimálně 4-5 měsíců.
- Usilovat o harmonizaci doktorských studijních programů v biomedicíně v rámci EU.
- Zvýšit adaptabilitu a flexibilitu absolventů doktorských studijních programů za využití podpory z projektů rozvoje lidských zdrojů.

Posílení kvality výsledků vědy a výzkumu

- Orientovat prezentaci výsledků vědeckého bádání na publikace v nejvyšších mezinárodních vědeckých časopisech a vydávání vědeckých monografií v prestižních vědeckých nakladatelstvích.

Spolupráce s odběrateli výzkumu a vývoje

- Společně koordinovat výzkumné priority a vytvářet společná „přístrojová centra“ s FNO.
- Propojení výzkumných projektů s požadavky odběratelů výsledků výzkumu a vývoje.
- Vytváření interdisciplinárních a interinstitucionálních výzkumných týmů pro řešení konkrétních problémů výzkumu, především aplikovaného a průmyslového.
- Snažit se o získání stipendií pro PhD studenty a čerstvé absolventy doktorských programů („post-doc“ pozice) u výrobních podniků, farmaceutických firem – „Příprava doktorandů na míru“.

6) Oblast mezinárodní spolupráce

Lékařství

- Na mezinárodním poli bude LF UP zapojena do bilaterálních projektů řešených ve spolupráci jak se zeměmi EU, tak i ostatními vyspělými státy.
- Naplňovat uzavřené smlouvy o spolupráci se zahraničím.

Zdravotnictví

- Pokračovat a dále rozvíjet mezinárodní spolupráci, oficiální i neoficiální projekty se zahraničními partnery a institucemi.

Mobilita pracovníků LF UP ve výzkumu a vývoji

Cílem je, aby akademičtí pracovníci měli zkušenosti z výzkumu na zahraničních pracovištích a aby na pracovištích LF UP pracovali zahraniční badatelé. Za tímto účelem využívat v maximální míře bilaterální projekty v programech KONTAKT, ENNE, ETNA a stipendijní programy MŠMT a MZd ČR.

Využívat možnosti vysokoškolského zákona pro studijní a tvůrčí volno k výzkumným pobytům pracovníků jak na zahraničních a domácích výzkumných pracovištích, tak i na pracovištích výrobní sféry.

Podporovat pořádání mezinárodních konferencí a workshopů na LF UP, členství ve výborech zahraničních odborných společností a redakčních radách prestižních časopisů.

LF UP chce nadále:

- vyžadovat jazykové znalosti u všech nově přijímaných pracovníků,
- doplnit všechny studijní programy o povinnou znalost nejméně jednoho (lépe však dvou) cizích jazyků,
- aby všichni akademičtí pracovníci, studenti doktorských studijních programů a absolventi magisterského studia ovládali svůj obor i v angličtině,
- podporovat možnosti jazykové výuky pro studenty, akademické a administrativní pracovníky.

Výsledkem spolupráce se zahraničím by mělo být:

- zvýšení studijní a vědecké atraktivity oborů pěstovaných na LF UP,
- způsobilost lépe komunikovat v cizím jazyce,
- zvyšování počtu společných publikačních výstupů,
- harmonizace kreditového systému výuky se zahraničními fakultami.

7) Oblast spolupráce se studenty a absolventy

- Studenti LF UP budou i nadále zapojováni do rozhodovacích procesů prostřednictvím akademického senátu, pracovních komisí a kolejni rady.
- Dále se studenti budou podílet na rozhodovacích procesech prostřednictvím zástupců v kolegiu děkana a činností studentských organizací českých i anglických studentů.

- LF UP bude rozvíjet spolupráci se Spolkem mediků, Svazem studentů stomatologie a Organizací anglicky mluvících studentů (Palacký University English Program Association - PEPA).

Spolupráce s absolventy LF UP bude probíhat prostřednictvím:

- Klubu absolventů a příznivců UP.
- Vytvoření databáze absolventů, která dosud na LF UP neexistuje.
- Profesně poradenského centra UP.